

Marie Kuldová

Resumé

Vyšívaná paramenta 19. století za státních a církevních sbírek středních Čech. Od rukodělné k tovární výrobě

Předložená bakalářská práce vychází z aktuální potřeby, kterou je záchrana textilních liturgických památek na území České republiky. Při průzkumu terénu (rozumějme sakristie, farní depozitáře a případně svozové centrální depozitáře) vyvstala naléhavá potřeba zkoumání nejohroženějšího fondu tohoto druhu památek, jež jsou uloženy stále na svých (nebo v okruhu) původních místech. Tímto fondem jsou textilní památky vzniklé od 17. do 20. století (případně do současnosti).

Těžištěm této práce byl zejména terénní výzkum spojený s maximálně podrobnou dokumentací textilií zde nalezených. Přestože je literatura k tomuto tématu téměř neexistující, šlo po určitém objemu sběrné práce dojít k určitým, byť dočasným, výsledkům v tomto tematickém bádání.

Stále je třeba v současné době stát za názorem, že je nutné upřednostnit záchranu památek samých před dohledáváním archivních souvislostí u již zdokumentovaných. Písemné prameny, uložené v archivech snad ještě vydrží, na rozdíl od ohrožených bohoslužebných rouch (z příčin v průběhu práce přiblížených). Ostatně pro porovnání se záznamy z farních kronik a pamětních knih (již méně jsou dochované účty při běžných farách) je nutné znát skutečný dochovaný textilní fond, což není možné jsou-li textilie zničené, nebo bez označení převezené na jiné místo (svozové depozitáře). Bylo by do budoucna škodou přijít o tyto informace, protože i farní kroniky vypovídají jak o pořízení nových bohoslužebných rouch, tak o jejich opravách. Tyto záznamy sice nejsou časté, ale ne ojedinělé, i z jejich poznamenání vyplývá, že šlo ve své době o větší vydání, srovnatelné s pořízením nových oken, opravy střechy, apod. Zachování ve své době draze pořízených parament závisí na poučenosti naší generace jak v řadách odborníků, tak v řadách konkrétních

správců. Musíme doufat, že nedojde k zhodnocení tohoto druhu památek až díky nabídkovým katalogům kriminálních žvlů, které mohou využít určitého nezájmu o daný typ památek.

Doufejme, že tato práce jakýmsi přiblížením výběru (různě zastoupených druhů) parament z 19. a počátku 20. století, přispěje k poznání komentované skupiny památek a tím k jejímu zachování.

Bylo by troufalé již nezvratně hodnotit vyšivačskou práci 19. století. Situace zde je srovnatelná s ostatním uměním 19. století, – konkrétněji s užitým uměním. Století devatenácté je naší době jedním z nejbližších, proto se v poměru k jiným údobím také zachovalo nejvíce z těchto památek, což platí i o oboru textilním – vyšivačském (v naší tabulce jsem došli k výsledku 25% vyšivaných rouch z 19. století). Nemůžeme považovat všechny za špičkové, rozhodně ne ani většinu, ale je třeba zároveň pamatovat na to, že návrhy na některé byly přebírány od známých výtvarníků své doby, což v přelomu staletí vrcholilo návrhy Josefa Fanty, které přežívaly ještě dlouho ve 20. století. Jakési konečné hodnocení bude na místě až po nashromáždění většího množství informací z terénu, tudíž tato práce mohla představit jen omezený výběr, daný možnostmi jedince.

Touto prací je zároveň naznačen směr pro další rozšiřování tématu, které je reakcí na skutečně aktuální potřeby této doby.

Stránky	62
Počet slov	15 412
Počet znaků včetně mezer	105 504
Počet odstavců	529
Počet řádků	1 874